

Niet elke rups is een processierups

Er is de afgelopen zomer veel te doen geweest over de inmiddels welbekende eikenprocessierups. Elke rups met haren is al snel eng en iets waar je voor op moet passen. Veel rupsen met haren zijn echter geen enkel gevaar, sterker nog: je tuin wordt er een stuk leuker door.

Tekst: Veel mensen houden van een tuin vol kleurrijke vlinders in de zomer. Maar voor het zover is, moeten de rupsen van die vlinders zich wel ongestoord kunnen ontwikkelen. Rupsen zijn altijd minder populair geweest dan vlinders, omdat sommige rupsen 'schade' kunnen aanrichten. Het groot koolwitje bijvoorbeeld dat in de moestuin korte metten maakt met de zorgvuldig opgekweekte kool. Toch zijn er maar weinig rupsen waarvan we de schade kunnen zien, laat staan dat we er last van hebben. Er is nog wel een andere rups in Nederland waar we wel degelijk last van kunnen hebben en dat is de eikenprocessierups. Het is een nachtvlinder die vooral 's nachts actief is en die we als vlinder dus niet veel te zien krijgen. Ze maken rupsennesten tegen de stam van eiken of in de grond. De rupsen hebben veel haren, een deel is zichtbaar voor ons, maar dat zijn niet de brandharen die voor de overlast zorgen. De brandharen zijn namelijk maar 2 mm groot en kunnen vooral vervelende uitslag en jeuk veroorzaken. Deze zomer waren er erg veel mensen met deze klachten omdat de eikenprocessierups erg veel aanwezig was, vooral door de hoge temperaturen vorig en dit jaar.

Hidde Hofhuis

WUR

& Kars Veling en

Jurriën van Deijk

De Vlinderstichting

Veel meer soorten rupsen

Er zijn in Nederland ongeveer 900 soorten nachtvlinders waargenomen, en naast deze vlinders ook de rupsen. Stuk voor stuk op weg om zich tot mooie vlinders te ontpoppen. Naast de processierupsen hebben ook veel andere rupsen in Nederland haren op hun rug. Deze haren zijn een goede verdediging tegen vijanden. Ze geven echter niet dezelfde reactie als de haren van de processierups en u hoeft zich om deze rupsen dan ook geen zorgen te maken. Een rups die veel verward wordt met een processierups en die ook veel op eik leeft, is de rups van de plakker. Bij de plakker staan de haren op blauwe bultjes, en roodachtige bultjes aan de achterkant van de rups (zie foto). Daarnaast heeft de plakker niet zo'n duidelijke lichte band over de zijkant van het lichaam lopen. En kan ook in grote aantallen in bomen, in de tuin of op het huis gevonden worden. Naast deze twee veelvoorkomende harige rupsen zijn er ook heel veel andere soorten rupsen die op eiken leven. Dit zijn bijvoorbeeld de niet harige rupsen van wintervlinders en voorjaarsuilen.

Hoe herken je de eikenprocessierups?

Als u volgend jaar de eikenprocessierups wilt herkennen, let dan op de volgende kenmerken:

1. De rups heeft altijd lange witte haren die uit gele vlekken op de rug staan ingeplant.
2. Er loopt een donkere band boven over de rug van de rups.
3. De rups heeft een donkerbruine kop.
4. Wanneer de rupsen half vergroeid zijn lopen de rupsen vaak in een rijtje (processie) achter elkaar aan.
5. Er zijn in de buurt ook altijd eiken te vinden waar nesten van spinsels in hangen. Hier trekken de rupsen zich in terug om te vervellen of om zich tot vlinder te verpoppen.

Cert Geiners

De harige rups van de grote beer.

Bent u benieuwd welke rupsen u in uw tuin gevonden heeft? Kijk dan in onze website op www.vlinderstichting.nl/rupsen-determineren. Daar staat een handig rupsenzoeksysteem.

Boven: Ten onrechte wordt hier gewaarschuwd voor de eikenproecssierups. Maar dit zijn plakkerrupsen.
Linksonder: Een groepje rupsen van de plakker. Rechtsonder: De enige echte eikenprocessierups.

